

14 Ιουνίου, 1991

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ADRIAN HOLDINGS LIMITED,

Αιτητές,

v.

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 323/90).

5 Διοικητική Πράξη — Εκτελεστή παράλειψη — Παράνομη κατοχή μέρους κτιρίου από την Εθνική Φρουρά — Η παράλειψη εκκένωσής του δεν συνιστά εκτελεστή παράλειψη — Δεν προσβάλλεται με προσφυγή βάσει του άρθρου 146 του Συντάγματος — Εκτελεστή είναι η παράλειψη εκπλήρωσης θετικού καθήκοντος.

Οι αιτητές προσέβαλαν με την προσφυγή τους την παράλειψη των καθ' ων η αίτηση να εγκαταλείψουν το διαμέρισμά τους, το οποίο κατείχαν παράνομα, δηλαδή μετά την εκπνοή του διατάγματος επίταξής του.

10 Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

15 (1) Η επιστολή-απάντηση η οποία προσβάλλεται με την προσφυγή δεν συνιστά απόφαση υποκείμενη σε αναθεωρητικό έλεγχο. Δεν περικλείει απόφαση ρυθμιστική των δικαιωμάτων του αιτητή ούτε ρυθμίζεται η σχέση πολίτη και κράτους στο πλαίσιο μονομερών άσκησης κυριαρχικής εξουσίας (imperium). Η πρόθεση των Αρχών να μην εγκαταλείψουν το κτίριο παρά υπό ορισμένους όρους, δεν μεταβάλλει το νομικό καθεστώς ούτε αφανίζει το παράνομο των πράξεων. Οι αιτητές μπορούν να προσφύγουν με αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο.

25 (2) Η αδράνεια των Αρχών να δράσουν στα πλαίσια των καθηκόντων τους δεν συνιστά εκτελεστή παράλειψη. Εκτελεστή είναι η παράλειψη εκπλήρωσης θετικού καθήκοντος το οποίο επιβάλλει ρητά η νομοθεσία προς ρύθμιση θέματος ή σχέσης πολίτη και κράτους.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Vassiadou v. Republic (1986) 3 C.L.R. 955.*Republic v. Vassiadou* (1987) 3 C.L.R. 860.*Costea v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 115.*Παγκύπρια Οργάνωση Ελληνίδων Νηπιαγωγών (Π.Ο.Ε.Ν.) και άλλοι v. Δημοκρατίας* (Προσφυγή Αρ. 248/88, ημερ. 5.6.89) 5*Χριστοδουλίδης και άλλοι v. Δημοκρατίας* (Α.Ε. 448, ημερ. 15.11.90).*Ηρακλέους και άλλες v. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 1366.*Cyprus Tannery v. Republic* (1980) 3 C.L.R. 405. 10

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Υπουργείου Άμυνας με την οποία εκφράζεται προθυμία να εγκαταλείψουν το τελευταίο διαμέρισμα της πολυκατοικίας υπό ορισμένους όρους. 15

*Α. Δικηγόροπουλος, για τους αιτητές.**Γλ. Χατζηπέτρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους καθ' ων η αίτηση.**Cur. adv. vult.*

Ο Δικαστής κ. Πικής ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. 20

ΠΙΚΗΣ, Δ: Παρά την εκπινοή του διατάγματος για την επίταξη του κτιρίου, και την απουσία οποιουδήποτε νομικού ερείσματος, η Εθνική Φρουρά συνεχίζει να κατέχει μέρος πολυκατοικίας των αιτητών, συγκεκριμένα ένα διαμέρισμα και την οροφή του κτιρίου, για τις αμυντικές ανάγκες της Δημοκρατίας. Η ανάγκη για τη χρήση του κτιρίου για αμυντικούς σκοπούς προέκυψε από το χρόνο της τούρκικης εισβολής, και παραμένει έκτοτε λόγω της συνεχιζόμενης κατοχής μεγάλου τμήματος της Κύπρου. Οι αιτητές διεκδίκησαν σε δύο διαφορετικά στάδια την ανάκτηση της κατοχής του κτιρίου και αποζημιώσεις για την 25 30

απώλεια χρήσης της πολυκατοικίας. Ως αποτέλεσμα, διευ-
θετήθηκαν όλες οι οικονομικές απαιτήσεις των αιτητών,
και συγχρόνως τους αποδόθηκε η κατοχή του μεγαλύτε-
5 ρου μέρους του κτιρίου στο πλαίσιο του συμβιβασμού της
Πολιτικής Αγωγής 4431/77 (στις 18/4/81), και της Αίτησης
Επίταξης 1/83 (31/10/89).

Με επιστολή τους, ημερομηνίας 20/10/89, οι αιτητές
αξίωσαν την εκκένωση και του υπόλοιπου μέρους του κτι-
ρίου. Στην αξίωσή τους δόθηκε απάντηση στις 14/12/89
10 στην οποία εκφράζεται προθυμία να εγκαταλείψουν και
το τελευταίο διαμέρισμα της πολυκατοικίας, υπό τον
όρο:

(α) ότι θα κατασκευαστεί ξεχωριστή πρόσβαση στην
οροφή της, η χρήση της οποίας θεωρείται αναγκαία για
15 αμυντικούς σκοπούς, και

(β) ότι δε θα προβούν στην ενοικίαση των διαμερι-
σμάτων της πολυκατοικίας σε αλλοδαπούς.

Η προσφυγή στρέφεται εναντίον της απόφασης η οποία
περιέχεται ή αποκαλύπτεται στην επιστολή της 14/12/89.
20 Επιδιώκεται η ακύρωση της χαρακτηριζόμενης ως "από-
φασης" των Αρχών για το λόγο, αφενός, ότι η κατοχή δε
νομιμοποιείται από οποιοδήποτε διάταγμα επίταξης, και
αφετέρου ότι δε θα μπορούσε να νομιμοποιηθεί με τέτοιο
25 διάταγμα, δεδομένου ότι η παράταση διατάγματος επίτα-
ξης για περίοδο πέραν των τριών ετών είναι συνταγματι-
κά ανεπίτρεπτη (βλ. μεταξύ άλλων, *Vassiadou v. Republic**
και *Republic v. Vassiadou***).

Οι καθ' ων η αίτηση δεν επικαλούνται νομικό έρεισμα
για την κατοχή του κτιρίου, αλλά εγείρουν ένσταση στην
30 αναθεώρηση των πράξεων των Αρχών, στα πλαίσια του
'Αρθρου 146, με το δικαιολογητικό ότι η προσφυγή δε

* (1986) 3 C.L.R. 955.

** (1987) 3 C.L.R. 860.

στρέφεται εναντίον εκτελεστής διοικητικής πράξης ή απόφασης. Διαπιστώνουμε ότι το περιεχόμενο της επιστολής που προσδιορίζεται στην αίτηση ως το επίδικο θέμα, δεν αποκαλύπτει και δε συνιστά απόφαση υποκείμενη σε αναθεωρητικό έλεγχο. Απλώς κοινοποιεί την πρόθεση των Αρχών να συνεχίσουν την κατοχή μέρους του κτιρίου και να εγκαταλείψουν άλλο υπό ορισμένους όρους. Δεν περικλείεται απόφαση ρυθμιστική των δικαιωμάτων του αιτητή, ούτε ρυθμίζεται η σχέση πολίτη και κράτους στο πλαίσιο της μονομερούς άσκησης κυριαρχικής εξουσίας (imperium). Το περιεχόμενο της επιστολής περιορίζεται στην εκδήλωση της πρόθεσης των Αρχών να συνεχίσουν την προφανώς παράνομη κατοχή του κτιρίου. Η πρόθεση αυτή δε μεταβάλλει το νομικό καθεστώς ούτε αφανίζει το παράνομο των πράξεων. Τα περιουσιακά δικαιώματα των αιτητών παραμένουν άθικτα, καθώς και το δικαίωμα για προστασία τους με αγωγή ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου.

Για την προσπέλαση του κωλύματος της εκτελεστότητας οι αιτητές πρόβαλαν το επιχείρημα ότι η άρνηση της Δημοκρατίας να εγκαταλείψει το κτίριο συνιστά εκτελεστή παράλειψη η οποία επιδέχεται αναθεώρησης. Αποδοχή της εισήγησης προϋποθέτει ευχέρεια ριζικού επαναπροσδιορισμού του επίδικου θέματος που δεν είναι δικονομικά επιβλήσιμη. Αλλά και δυνατή να ήταν η εξέταση του θέματος, δε θα άλλαζε την τύχη της προσφυγής.

Η νωχέλεια ή η αδράνεια των Αρχών να δράσουν στα πλαίσια των καθηκόντων τους, δε συνιστά εκτελεστή παράλειψη. Εκτελεστή είναι η παράλειψη εκπλήρωσης θετικού καθήκοντος το οποίο επιβάλλει ρητά η νομοθεσία προς ρύθμιση θέματος ή σχέσης πολίτη και κράτους (βλ. μεταξύ άλλων, *Costea v. Republic**, Παγκύπρια Οργάνωση Ελληνίδων Νηπιαγωγών (Π.Ο.Ε.Ν.) & Άλλοι v. Δημο-

* (1983) 3 C.L.R. 115.

κρατίας*, Χριστοδουλίδη και Άλλων v. Δημοκρατίας**, Ηρακλέους και Άλλες v. Δημοκρατίας*** και Cyprus Tannery v. Republic****).

- 5 Υποχρέωση για ενεργό δράση της Διοίκησης αναφύεται οποτεδήποτε ο νομοθέτης επιβάλλει σε αρχή ή όργανο της Πολιτείας τη ρύθμιση θέματος, οπότε η παράλειψη διακανονισμού του αποκτά εκτελεστό χαρακτήρα λόγω του επηρεασμού των δικαιωμάτων εκείνων που έχουν συμφέρον στη ρύθμισή του (βλ. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ
- 10 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 1929-59, σ.243, και ΑΙΤΗΣΙΣ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ, 3η έκδοση, Θ. Τσάτσου, σ.143).

- 15 Δεν εναπόκειται στη Διοίκηση η νομιμοποίηση παράνομων ενεργειών. Το καθήκον της, όπως και κάθε άλλου, είναι ο τερματισμός τους. Επομένως, δεν έχουν ρυθμιστικό ρόλο ώστε να εγείρεται θέμα εκτελεστής παράλειψης.

- 20 Καταλήγω ότι η προσφυγή δεν αποκαλύπτει αντικείμενο προς αναθεώρηση, και απορρίπτεται. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

* (Προσφυγή 248/88 - Η απόφαση δόθηκε στις 5/6/89)

** (Αναθεωρητική Έφεση 448 - Η απόφαση δόθηκε στις 15/11/90)

25 *** (1991) 4 Α.Α.Δ. 1366

**** (1980) 3 C.L.R. 405